

**kivételével minden régió ez alá a célkitűzés alá tartozik.** A magyar Közpon-ti Régió számára jelenleg átmeneti támogatást folyósítanak, a kieső forrás részleges pótlására.

**2. célkitűzés:** Segíti a gazdasági és társadalmi változásokat ipari, vidéki, városi vagy halászat függő területeken, amelyek strukturális nehézségekkel néznek szembe. NUTS 3 (azaz hozzávetőleg megyei szintű) térségben vizsgálják meg az adottságo-kat, és döntenek el, hogy megkapja-e a térség a minősítést. Általában egy iparág hanyat-lása vagy a térséget súlytó társadalmi válság a kijelölés oka.

**3. célkitűzés:** Az oktatási, képzési és szakképzési rendszerek korszerűsítését és a foglalkoztatottság előmozdítását támogatja a célkitűzés. Minden régió részesülhet a támogatásból, kivéve az 1. célkitűzés alá eső régiók.

Az Európai Unió **2007 és 2013 közötti pénzügyi terv**ében a kohéziós poli-tikai célokra a teljes európai uniós költségvetés 35,7%-át bocsátja rendelkezésre, ami 347,41 milliárd eurót jelent. A kiadások döntő része (81,5%) az 1., ún. „konvergen-cia” célkitűzést szolgálja. Mintegy 16% jut a 2. és a 3., ún. „regionális versenykép-ség és foglalkoztatás” című célkitűzésekre. A fennmaradó 2,5% az „európai területi együttműködés” céljait szolgálja.

## **2.2. Nemzetközi szintű pályázatok**

### **Mire használható ez a fejezet?**

A nemzetközi pályázatok közül kiemelkedő jelentőségűek az Európai Unió központi intézményeinek és alapjainak kiírásai. A fejezetből megismerhető, hogyan működnek ezek a pályázatok és melyek a gyakorlat szempontjából leg-fontosabb jellemzőik.

**A nemzetközi pályázatok kiírói** elsősorban az Egyesült Nemzetek Szerveze-te (ENSZ) tagszervezetei, egyes nemzetközi szinten tevékeny alapítványok (a kere-sőprogramokban „International Grants” címen könnyen megtalálhatóak), valamint az Európai Unió központi alapjai és intézményei.

Az Európai Unió, ezen belül általában az Európai Bizottság **a közösségi poli-tikák érvényre juttatása érdekében** közvetlenül is kiír és támogat pályázatokat. Ezek a pályázatok szintén társfinanszírozottak, tehát csak kivételes esetben, például EU-n kívüli térségekben végrehajtott feladatoknál adnak 100% támogatást. Megkez-dett beruházások ezen alapokból sem támogathatók, illetve nyertes projektek egy-szerű folytatására sem lehet pályázni. A sikeres nyertes projektek folytatására olyan módon lehet pályázni, hogy a tevékenységeket magasabb szintre kell emelni és az eredményekben a korábbihoz képest újakat kell létrehozni.

Az Európai Bizottság pályázatai éves munkaprogram szerint kerülnek kiírásra, melyet minden év március végéig nyilvánosságra hoznak az egyes témákért felelős főigazgatóságok. A munkaprogram tartalmazza a tevékenységeket, a célokat, az ütemezést, a költségvetést, a bírálati szempontokat és egyéb lényeges keretfeltételeket. A felhívásokat az Európai Bizottság az interneten teszi közzé. Az egyes programok aloldalai elérhetőek az Európai Unió portáljáról: **[www.europa.eu.int](http://www.europa.eu.int)**

Az EU nemzetközi pályázatai sok esetben kétfordulósak. Az első körben az alkalmas pályázók és projektek kiválasztása, szelektálása történik meg, rövid projekt-javaslatok alapján. A második körben a részletesen kidolgozott pályázatok versenyeznek, ezek közül jelölik ki a támogatásra érdemeseket. Néha előfordul, hogy egyes szervezetek pályázat nélkül részesülnek támogatásban, például sürgős humanitárius segítségnyújtás esetén, vagy különleges kompetenciáik alapján. Jellemző még a „brüsszeli” pályázatokra, hogy több ország részvételével valósulnak meg, a 3-4 ország részvételével zajló pályázatok mellett nem ritka az 5-7, vagy ennél is több partner bevonásával megvalósított, **konzorciumi projekt**. Természetesen a főpályázó és a konzorciumi partnerek feladatait, felelősségét és részesedését a támogatásból egyértelműen rögzíteni kell a konzorciumi megállapodásban. Ha a kiírás megengedi, EU-n kívüli országok is lehetnek pályázati partnerek és támogatásban is részesülhetnek.

A transzparencia elvének megfelelően az Európai Bizottság adott évi pályázati eredményeit legkésőbb jövő év június végéig minden esetben közzéteszik, kivéve bizonyos egyéni ösztöndíjpályázatok nyerteseit. Általánosságban elmondható, hogy az Európai Bizottság pályázatain a beadott pályázatok hozzávetőleg **egyharmada lesz támogatott**, tehát éles verseny zajlik ezekért a támogatásokért. A pályázati projektek megvalósítására, ellenőrzésére és pénzügyi elszámolásának lebonyolítására számos esetben országoként közreműködő szervezeteket kérnek fel. A pályázatok **nyelve legtöbb esetben az angol**, ezen a nyelven íródik a részletes útmutató és angolul kell kitölteni a pályázati adatlapot is, de a támogatási szerződés és a megvalósítás dokumentációjának nyelveként sokszor megengedik a francia, a német vagy a spanyol nyelv használatát is. A pályázatok rövid felhívása viszont gyakran az EU minden hivatalos nyelvén megtalálható az adott főigazgatóság weboldalán.

A „brüsszeli” pályázatok közül kiemelkedik az FP7, amely a **7. Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogram** (Seventh Framework Programme for Research and Technological Development) angol nevének rövidítése. Az FP7 a kutatás-fejlesztés finanszírozásának stratégiai eszköze. 2007 és 2013 között 50,5 milliárd euró áll rendelkezésre a keretében. Ezen kívül az Euratom 2,7 milliárd eurót költ nukleáris témakörben fejlesztésekre. Az FP7 négy tevékenységcsoportot ölel fel, valamint egy nukleáris témacsoport tartozik hozzá, a konkrét pályázatokat ezek kapcsán írják ki:

### **Együttműködés - Kollaboratív kutatás**

- Egészségügy
- Élelmiszer, mezőgazdaság és biotechnológia
- Információs és kommunikációs technológiák
- Nanotudományok, nanotechnológiák, anyagok és új termelési technológiák
- Energia
- Környezetvédelem (beleértve az éghajlatváltozást is)
- Közlekedés (beleértve a repüléstechnikát is)
- Társadalom-gazdaságtan és humán tudományok
- Biztonság
- Űrkutatás

### **Ötletek - Európai Kutatási Tanács**

- Felderítő kutatási tevékenységek

### **Emberök - Emberi potenciál, „Marie Curie-cselekvések”**

- Kutatók alapképzése - Marie Curie-hálózatok
- Élethosszig tartó képzés és pályafutás-fejlesztés - Egyéni ösztöndíjak
- Ipari vállalatok és egyetemek közötti átjárási lehetőségek és partnerségek
- Nemzetközi dimenzió - kimenő és bejövő nemzetközi ösztöndíjak, nemzetközi együttműködési séma, visszailleszkedési támogatások
- Kiválósági díjak

### **Kapacitások - Kutatási kapacitások**

- Kutatási infrastruktúrák
- A KKV-k javára végzett kutatás
- A tudás régiói
- Kutatási potenciál
- Tudomány a társadalomban
- Specifikus tevékenységek a nemzetközi együttműködésben

### **Nukleáris kutatás és képzés**

- Fúziós energia - ITER
- Maghasadás és sugárzásvédelem.

### **Közös Kutatási Központ**

- Közvetlen cselekvések az Euratom programban
- Nem-nukleáris cselekvések

Az FP7 pályázatokban összpontosuló hatalmas támogatási keretet általában relatíve nagy összegű és gyakran viszonylag magas támogatási arányú pályázati projektekkel kötik le. Az FP7 friss pályázati felhívásai, az ún. „call”-ok, elérhetőek a **<http://cordis.europa.hu/fp7>** oldalon.

mény elérésének a lényeges részét ragadja meg és megbízható módon mutatja be;

- Time-based (meghatározott időtartamhoz kötött): a mutatót valamely időintervallumra értelmezni lehet, praktikusán a projekt megvalósítás előtti, alatti és az azt követő fenntartási időszakokban, akár éves szinten, akár ezen belüli bontásban.

Amennyiben a pályázatban magunk is tervezünk indikátorokat, mindig győzdjünk meg róla, hogy kötelező vagy monitoring indikátorokról van szó, illetve visszafogottan határozzuk meg a célszámokat. **Gyakori hiba** a pályázók részéről, hogy úgy kívánják növelni a projekt nyeresi esélyeit, hogy magas célértékeket határoznak meg kötelező indikátorként. A bírálók ezt csak korlátozottan vehetik figyelembe, viszont a támogatási szerződésben a kötelezettségek megjelennek és a teljesítésük nehéz, illetve költséges lehet.

### 4.5. A költségvetés megtervezése és a kapcsolódó feladatok

#### Mire használható ez a fejezet?

**A pályázat lelke a költségvetés.** A pályázat célja eleve a forrásoldalon jelentkező hiány kipótlása, közpénzekből származó támogatás útján. A költségvetés két oldala a kiadási oldal és a forrásoldal, melynek megtervezéséhez elterjedt módszertan áll rendelkezésére. A projekt pénzügyek további lényeges kérdése a fizetőképesség fenntartása, a likviditás tervezése.

A pénzügyi terv összeállításának első lépése a **kiadások tételes kiszámítása** és összeadása a tevékenységi terv alapján. A kiadások szokásos csoportosítása:

- beruházási kiadások (építés, felújítás, egyéb felhalmozás);
- anyagköltség, eszköz-, illetve gépbeszerzés;
- bér, megbízási díj, járulékok és tovább nem hárítható adók;
- szolgáltatási díjak, vállalkozói díjak, szakértői díjak;
- le nem vonható általános forgalmi adó;
- rezsiköltségek, igazolható általános költségek;
- egyéb költségek.

Minden pályázat más és más tételre fogad el elszámolható költségként, illetve költségkategóriákon belül is **korlátozásokat** tehet, például eszközbeszerzés esetén csak bizonyos vámtarifaszám (VTSZ) alá tartozó termékek beszerzését engedi meg. Eszközbekbeszerzés esetén vagy az eszköz teljes vételárát lehet elszámolni, vagy az eszköznek a pályázat időtartamára vonatkozó használati értékét, amortizációját, a használat arányában, például:

**Számítógép beszerzése** 200.000,- Ft értékben, melynek teljes leírása 36 hónap.

*A projekt 2009. január - 2010 decemberig tart (24 hónap).*

*A számítógépet 2009. júliusban vásárolják meg, így a projekt futamidejéből*

18 hónapon keresztül használják, 100%-ban a projekt céljaira.

A számítógép elszámolható költsége: 200.000,- Ft /  $36 \times 18 \times 100\% = 100.000,-$  Ft

**A munkabér és járulékai esetén a járulékokat általában tételesen is fel kell írni, például:**

Bruttó bér: 120.000,- Ft / hónap (beti 40 órás munkaidő, főállás)

Nyugdíjbiztosítási járulék (21 %): 25.200,- Ft

Egészségbiztosítási járulék (5 + 3 = 8 %): 9.600,- Ft

Munkaadói járulék (3%) = 3.600,- Ft

Szakképzési hozzájárulás (1,5 %): 1.800,- Ft

Egyösszegű egészségügyi hozzájárulás (fix összeg): 1950 Ft

Bruttó bér és járulékai együtt: 162.150,- Ft

A kiadások két részre oszthatók pályázati szempontból:

- elszámolható költségek (megadott arányban és értékhatárig)
- **nem elszámolható költségek.**

Az **elszámolható költségek** elszámolásának szabályait a részletes útmutató és az abban hivatkozott jogszabályok határozzák meg. Általában elegendő, ha a részletes pályázati útmutatót vesszük alapul. Az elszámolható költséget be kell sorolni a részletes pályázati útmutató által megadott költségkategóriák szerint. A pályázati támogatás mindig csak az elszámolható költségek után jár, amit a pályázónak figyelembe kell vennie.

**Elszámolhatóság** alapvető követelményei, általában:

- A részletes pályázati útmutató és a vonatkozó hazai, illetve Európai Unió (SA, KA rendeletek) jogszabályok alapján megengedett, „elszámolható” költség;
- Bizonylatokkal igazolt, teljesített költség;
- Projekthez közvetlenül kapcsolódik;
- Projekthez nélkülözhetetlen;
- Költséghatékonyság: ellenőrizhető, piaci értékű ár alkalmazása;
- A projekt Magyarországon valósul meg;
- Nem szerepel a „nem elszámolható költségek” között.

**Nem elszámolható**, általában:

- Bíróság, kötbér és perköltség;
- Adó és illeték, amelyek nem a kedvezményezett terhel (például mert továbbbírátható, vagy mert nem a kedvezményezett nevére szól, stb.);
- Alvállalkozó, amely a költségekkel arányosan nem ad hozzá értéket;
- Pénzügyi műveletek díjai (deviza átutalási jutalék és árfolyamveszteségek) - bizonyos kivételekkel.

A pénzügyi terv készítése során a tevékenységi terv és a HR terv alapján elkészített tételes kiadási listája alapján, illetve ennek elszámolható költség kategóriákká

besorolható tételei alapján összeáll a költségvetés kiadási oldala. A pályázati kiírók többsége elvárja, hogy a kiadási tételeket **árajánlattal** vagy legalább becsléssel támasszuk alá. Becslést általában a munkabéreknél alkalmazunk, ha új munkaerőt veszünk fel. Bizonyítanunk kell, például KSH adatokkal, hogy az alkalmazott bérszint nem haladja meg lényegesen az átlagos bérszintet.

A pénzügyi tervezés másik fő kérdése a forrás oldal kialakítása. Az **összes forrásnak meg kell egyeznie az összes költséggel!** A forrás oldal három tételből áll:

- saját forrás, melyet biztosíthat akár a pályázó, akár a partnerek;
- igényelt támogatás;
- egyéb (más forrásból származó) támogatás.

**Saját forrás** mindazon elszámolható költség, amit az igényelt támogatás vagy egyéb támogatás nem fedez. A saját forrás minimális szintjét egyes pályázatok esetében konkrétan meghatározzák.

Az **igényelt támogatás** az elszámolható költségek bizonyos százaléka, melyet általában részarány és összeg szerint is maximálnak. A támogatás maximális mértéke függhet a pályázó jogi formájától, a megvalósítás helyszínétől és egyéb objektív tényezőktől.

Az **egyéb, más forrásból származó** támogatást akkor lehet szerepeltetni, ha a másik pályázat szabályzata is megengedi azt. A részletes pályázati útmutatók adnak tájékoztatást arról, hogy egy adott projektnek mekkora a maximális támogatási intenzitása, azaz az igényelt támogatás és az egyéb, más forrásból származó támogatás együttesen milyen mértékű lehet. Az egyéb, más forrásból származó támogatás lehet kedvezményes kamatozású, államilag támogatott hitel, vagy államilag támogatott bankgarancia is.

Amennyiben észleljük, hogy a több támogatás együttesen elérheti a maximális támogatási intenzitást, kérjünk segítséget és iránymutatást az illetékes Közreműködő Szervezettől, nehogy túllépjük az előírást, ami akár mindkét pályázat eredménytelenségét is maga után vonhatja. A korszerű pályázatkitöltő szoftverekben általában már külön modulként szerepel a támogatási intenzitás kiszámítás módja. Az eredmény ellenőrzése azonban ilyenkor is hasznos lehet.